

Значну частку обороту роздрібної торгівлі у загальному товарообороті займають такі регіони держави, як м. Київ (114351 млн грн), Дніпропетровська (68175 млн грн), Харківська (61979 млн грн), Одеська області (55568 млн грн).

Аналізувати сучасний ринок роздрібної торгівлі, дослідити тенденції останніх років. Головною метою, є визначення основних проблем та визначення варіантів подальшого розвитку.

Зважаючи на проведені теоретичні та аналітичні дослідження, визначимо перспективні напрями розвитку роздрібної торгівлі регіонів держави:

- підтримка позитивних тенденцій розвитку роздрібної торгівлі, пошук резервів підвищення результативності її функціонування, забезпечення територіальної доступності роздрібної торговельної мережі, удосконалення логістичного ланцюга «постачання–виробництво–збут»;

- інтенсивне впровадження новітніх видів торговельних послуг, застосування інтелектуального потенціалу для впровадження ефективних методів удосконалення розвитку роздрібної торгівлі;

- підвищення конкурентоспроможності товару, пошук цільових сегментів вітчизняних та іноземних ринків збуту, освоєння нових каналів просування товару;

- створення регіональних торговельних мереж, формування регіональної логістичної системи торгівлі; інтеграція усіх елементів регіональної логістичної системи у єдиний логістичний ланцюг;

- запровадження та удосконалення «електронної комерції» чи «інтернет-торгівлі» як важливого чинника диверсифікації роздрібної торгівлі.

Таким чином, запропоновані заходи дозволять диверсифікувати мережу роздрібної торгівлі, удосконалити її територіальну організацію, територіально наблизити споживача до об'єктів роздрібної торгівлі та максимально задовольнити його потреби.

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Торговый менеджмент / И.А. Бланк. – К. : УФИМБ, 1997. – 408с.
2. Бланк И.А. Торговый менеджмент : учебный курс / И.А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 488 с.
3. Голошубова Н.О. Організація торгівлі : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Н.О. Голошубова. – К. : Книга, 2004. – 560 с.
4. Егоров В.Ф. Организация торговли : учебник для вузов / В.Ф. Егоров. – Санкт-Петербург : Питер, 2004. – 352 с.
5. Апопій В.В. Організація торгівлі : підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. / Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М. та ін. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 616 с.
6. Тимофеева О. Проблеми розвитку продовольчих торгових мережі в Україні // Вісник КНТЕУ. – 2007. – №6. – С.69–76.

**Чвалюк А. М. – к.ю.н., доцент,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна**

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ

В умовах глобальної цифрової трансформації виникає нагальна потреба адаптуватися до сучасної реальності з урахуванням нових можливостей та потенціалу технологічного розвитку інтелектуальних інформаційних технологій. Запорукою розвитку цифрової економіки, на думку О.М. Любченко, є цифрова трансформація України, й одним із її головних пріоритетів виступає інтеграція з порталом та застосунком Дія, що забезпечує прозорість, простоту та зручність надання державних послуг громадянам» [1].

Дія (скорочення від «Держава і я») – це мобільний застосунок, вебпортал і бренд цифрової держави в Україні, розроблений Міністерством цифрової трансформації України. Дію було вперше презентовано у 2019 році й офіційно запущено у 2020 році. Станом на травень 2022 року додатком і порталом користується вже понад 17 млн людей, яким доступно понад 80 послуг, перелік яких постійно збільшується. Загалом, до кінця 2022 року Кабінет Міністрів України, в рамках процесу цифровізації, планує збільшити кількість послуг до 130. Раніше анонсувалися плани до 2024 року перевести 100% державних послуг у Дію. Однак вже зараз зрозуміло, що реалізувати заплановане у заявлені строки не вийде.

Безсумнівним є той факт, що діджиталізація має торкнутися усіх процесів, не виключаючи й податкових правовідносин між платниками податків та державою. Як зазначає колишній голова Державної податкової служби України С.О. Верланов, переважна частина суб'єктів господарювання мають забути дорогу до податкової. Спілкування має відбуватися виключно через електронний кабінет з автоматичними алгоритмами у більшості випадків. Це єдиний шлях для відчутного покращення адміністрування в Україні. Серед існуючих на сьогодні проблем чиновник виділяє складні та незручні ІТ-рішення, зокрема інтерфейси, що не витримують жодної критики, тим більше, зважаючи на обсяг витрат на ці цілі в останні два роки. Також ним висувається слушна пропозиція віддати розробку податкового інтерфейсу команді Дії. У результаті чого міг би вийти спеціалізований додаток «Дія.Податки» [2]. Зазначена пропозиція є вельми цікавою, особливо із урахуванням воєнного стану в нашій державі. Адже задля безпеки громадян слід максимально усунути можливість утворення черг в державних дозвільних реєстраційних та інших органах.

Проект «Сплата податків у декілька кліків» поступово втілюється у життя Міністерством цифрової трансформації України спільно з Державною податковою службою за підтримки програми EGAP (що фінансується Швейцарською агенцією з розвитку та співробітництва та реалізується Фондом Східна Європа та Innovabridge). Зокрема, починаючи з червня 2022 року у застосунку Дія можна подати декларацію платника єдиного податку. Поки що ця послуга доступна лише для фізичних осіб-підприємців, третьої групи, які обрали спрощену систему оподаткування. Однак, навіть сам факт її появи в Дії створює підстави сподіватися, що з часом цей функціонал буде розширено.

Нещодавно Дія запустила нову онлайн-послугу для підприємців, завдяки якій можна внести зміни до прізвища, ім'я, по батькові та місцезнаходження ФОП. Більш не потрібно йти до міської ради, центру надання адміністративних послуг чи до нотаріуса, чекати у черзі, щоб подати заяву і знову чекати кілька днів, поки її опрацюють [3]. У підсумку заощаджується час підприємця та його кошти, адже вартість онлайн-послуги на 60 грн. менше ніж у її офлайн аналога. Також, завдяки Дії громадяни України можуть не виходячи з дому зареєструвати ФОП або закрити його.

Наступною онлайн-послугою, на яку вже давно очікують платники податку на додану вартість, має стати подання через Дію заявки на автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ. Слід нагадати, що з лютого по червень 2022 року реєстрація податкових накладних не відбувалась. Система не працювала й пов'язано це було, зі слів Д.О. Гетманцева, саме з безпековими питаннями. Хоча й відсутність у Державному бюджеті грошей теж накладає свій відбиток на своєчасність повернення ПДВ – зазначає вчений [4].

Кожне нововведення в структуру функціонування суспільних відносин має як позитивні аспекти, так і негативні. Й на перший план виходить проблема так званої «цифрової нерівності». Користування інтернет-технологіями передбачає наявність у особи відповідних знань та навичок, проте внаслідок низького рівня цифрової грамотності не всі громадяни можуть користуватися державними онлайн-послугами [5, с. 332]. Однією з перших цю проблему підняла І.О. Тищенко, яка виявила, що такі процеси як подання електронних документів, моніторинг процесу отримання послуги не доступні деяким користувачам [6, с. 126].

Окрім технічних, соціальних та фіскальних проблем, що заважають прискореній діджиталізації податкових правовідносин, слід згадати також про зовнішню військову агресію та гібридну війну, яку Російська Федерація веде проти нашої держави. Як не дивно, але застарілі електронні сервіси Державної податкової служби, як зазначає С.О. Верланов, досить стійкі щодо кіберзагроз. Й поки податкова має окрему електронну систему – власні сервери та програмне забезпечення, їх легше захищати, ніж бази даних в інших центральних органах виконавчої влади [2].

Міністр цифрової трансформації М.А. Федоров запевняє, що всі дані користувачів Дії знаходяться в Україні, а також пояснює, що для захисту від DDOS-атак використовується інфраструктура компанії Amazon [7]. Однак починаючи з 2020 року сервери компанії Amazon самі щорічно страждають від масованих хакерських атак, що призводять до призупинення їх роботи та крадіжки персональних даних користувачів. Подібний стан речей не може не викликати сумніви щодо надійності цих серверів.

З урахуванням вищенаведеного слід зробити висновки, що діджиталізація податкових правовідносин має стати першочерговим завданням нашої держави, а перелік онлайн-послуг для платників податків слід систематично розширювати. Однак цій діяльності має передувати створення надійної, стійкої до кібератак інфраструктури. А поки цього не буде досягнуто, перенесення бази даних Державної податкової служби до електронного сервісу державних послуг «Дія», ми вбачаємо ризиковим і необачним кроком.

Список використаних джерел:

1. Податки в декілька кліків: на Дії з'являться нові послуги для бізнесу. URL: <https://diia.gov.ua/news/podatki-v-dekilka-klikiv-na-diyi-zyavlyatsya-novi-poslugi-dlya-biznesu> (дата звернення: 6.11.2022)
2. Верланов Сергій. Актуальні проблеми податкової системи України. URL: <https://dc.org.ua/news/tax-system> (дата звернення: 6.11.2022)
3. У «Дії» з'явилася нова послуга для ФОП. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/05/06/novyna/suspilstvo/diyi-zyavylyasya-nova-posluha-for> (дата звернення: 6.11.2022)
5. Економіка, реєстрація ПН та бюджетне відшкодування з ПДВ під час війни: відповіді від Гетманцева. URL: <https://news.dtki.ua/taxation/common/78386-ekonomika-rejestraciya-pn-ta-byudzetne-vidskoduvannya-z-pdv-pid-cas-viini-vidpovidy-vid-getmanceva> (дата звернення: 6.11.2022)
6. Краковська А.Є., Бабик М.К. Цифровізація адміністративних послуг в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2022. №70. С. 329-334.
7. Тищенко І.О. Адміністративні процедури надання електронних публічних послуг публічною адміністрацією в Україні. *Форум права. Юридичний форум*. 2017. № 2. С. 124-129. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/FP_index.htm_2017_2_21.pdf (дата звернення: 6.11.2022)
8. API-сервери додатку «Дія» знайшли на серверах компанії Amazon. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/05/14/660519/> (дата звернення: 6.11.2022)

ЛИСАК Г. Г., КОТ О. В. ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	255
МАРИНА А.С., ПЕТУХ А. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	257
МЕЛЬНИЧУК І.І., ЛЯШУК О. І. ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ СТРАХОВИКА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ	261
НЕСТЕРЕНКО І. В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ	263
НІКОЛЬЧУК Ю. М. ФІНАНСОВИЙ СУПЕРМАРКЕТ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	266
СМАЛЬ Б. І. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	268
ЧВАЛЮК А. М. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ	271

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ
БАТУМСЬКИЙ УЧБОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАВІГАЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТ МІЛТОНА ФРИДМАНА
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ**

**MILTON
FRIEDMAN
UNIVERSITY**

МАТЕРІАЛИ

**ХІІ Міжнародної науково-практичної конференції
«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ»**

**Київ,
10-11 листопада 2022**

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми економіки та бізнесу». 10-11 листопада 2022 р. К.: НАУ, 2022. 274 с.

Матеріали науково-практичної конференції містять короткий зміст доповідей науково-дослідних робіт теоретичного, методологічного та прикладного характеру які стосуються розробки та впровадження новітніх принципів, методів та моделей в системі управління розвитком економіки, а також застосування підходів, механізмів й інструментарію у вирішенні проблем і визначення трендів розвитку бізнесу задля підвищення якості прийнятих управлінських рішень в контексті сучасних проблем та протиріч глобалізації, моделювання складних систем різної природи, що забезпечує конкурентоспроможність суспільства та бізнесу у міжнародному цифровому просторі та за умов євроінтеграції.

Розраховані на широке коло фахівців, здобувачів вищої освіти та викладачів.

Головний редактор:

Сергій Смерічевський, д.е.н., професор, декан факультету економіки на бізнес-адміністрування, Національний авіаційний університет.

Заступник головного редактора:

Оксана Чумак, д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій, Національний авіаційний університет.

Члени редакційної колегії:

Peter Szatmari, Doctor of science, Associate Professor, Vice-Rector for General Affairs and Public Repaltins, Milton Friedman University;

Octavian Țicu, PhD History, Faculty of International Relations, Associate Professor, Political Sciences and Journalism Free International University of Moldova;

Іван Драган, д. з держ. упр., професор, завідувач кафедри права та правоохоронної діяльності, Державний університет «Житомирська політехніка»;

Наталія Кащена, д.е.н., прфесор, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет;

Ілля Савченко, к. з держ.упр., доцент, в.о. директора ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж, Державний торговельно-економічний університет;

Ганна Мирошниченко, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-технологій, Національний авіаційний університет.

Юлія Штик, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-технологій, Національний авіаційний університет.

Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету (протокол № 12 від 13 грудня 2022 року).

Матеріали публікуються у авторській редакції, мовою оригіналу. Автори несуть відповідальність за зміст і достовірність поданих матеріалів.

©Національний авіаційний університет, 2022